e-ISSN 2310-323X

ПРАВО
ЮРИДИЧНИЙ ЖУРНАЛ
України

Науково-практичне фахове видання

Засноване у 1922 році

Видається щомісячно

Свідоцтво про державну реєстрацію:
Серія КВ № 17414-6184ПР

Передплатний індекс: 74424

Адреса редакційної колегії:
04107, м. Київ
вул. Багговутівська, 17–21
Тел.: 0 (44) 537-51-00

E-mail: info@pravoua.com.ua

Головний редактор:
Святоцький О. Д.,
доктор юридичних наук,
професор,
академік НАПрН України

ЮРИДИЧНИЙ ЖУРНАЛ «ПРАВО УКРАЇНИ» внесено до:

- **Переліку фахових видань у галузі юридичних наук** (постанова Президії Вищої атестаційної комісії України від 10 лютого 2010 року № 1-05/1);
- **Міжнародної наукометричної бази даних «EBSCO Publishing, Inc.» (США)**
(Ліцензійна угода від 16 травня 2013 року).

ЗАСНОВНИКИ ЖУРНАЛУ

Національна академія правових наук України
Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Конституційний Суд України
Верховний Суд України
Вищий господарський суд України
Генеральна прокуратура України
Міністерство юстиції України
Спілка адвокатів України

ВИДАВЕЦЬ

© Редакція журналу «Право України»

4/2014

НАУКОВА РАДА

В. Я. Тацій, д-р юрид. наук, проф., акад. НАН України, акад. НАПрН України **(голова наукової ради)**; **В. П. Тихий**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України **(заступник голови)**; **Ю. В. Баулін**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **А. Г. Бобкова**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **Т. В. Варфоломеєва**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **Л. К. Воронова**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **А. П. Гетьман**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **С. В. Ківалов**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **О. М. Костенко**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **Н. С. Кузнєцова**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **В. К. Мамутов**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАН України, акад. НАПрН України; **В. Т. Нор**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **В. Ф. Опришко**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАН України; **М. І. Панов**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **О. В. Петришин**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **Б. М. Поляков**, д-р юрид. наук, проф.; **А. О. Селіванов**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **М. Ф. Селівон**, акад. НАПрН України; **В. І. Семчик**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАН України, акад. НАПрН України; **В. Ф. Сіренко**, д-р юрид. наук, чл.-кор. НАН України, акад. НАПрН України; **Ю. С. Шемшученко**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАН України, акад. НАПрН України

ІНОЗЕМНІ ЧЛЕНИ НАУКОВОЇ РАДИ

Б. М. Банашак, проф. (Польща); **Вільям Батлер**, проф. (США); **Чаба Варга**, проф. (Угорщина); **О. А. Лукашева**, д-р юрид. наук, чл.-кор. РАН (Росія); **М. М. Марченко**, д-р юрид. наук, проф. (Росія); **Жерар Марку**, проф. (Франція); **Андрес Оллеро Тассара**, проф., член Королівської академії моральних та політичних наук (Іспанія); **М. К. Сулейменов**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАН Республіки Казахстан (Казахстан); **Ю. О. Тихомиров**, д-р юрид. наук, проф. (Росія); **Спірідон Флогайтіс**, проф. (Греція); **Девід Харріс**, засл. проф. (Велика Британія); **В. Ф. Яковлєв**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. РАН (Росія); **Ячіко Ямада**, проф. (Японія)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

О. Д. Святоцький, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України **(головний редактор)**; **П. М. Рабінович**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України **(перший заступник головного редактора)**; **Л. О. Макаренко**, канд. юрид. наук **(заступник головного редактора)**; **М. Р. Аракелян**, канд. юрид. наук, проф.; **Ю. Г. Барабаш**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **Ю. П. Битяк**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **А. М. Бойко**, д-р юрид. наук, доц.; **В. І. Борисов**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **С. П. Головатий**, д-р юрид. наук, чл.-кор. НАПрН України; **В. Н. Денисов**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **А. С. Довгерт**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **В. В. Завальнюк**, канд. юрид. наук, проф.; **Д. В. Задихайло**, канд. юрид. наук, доц.; **Л. П. Ізовітова**; **М. І. Іншин**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **М. І. Козюбра**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **Т. О. Коломоєць**, д-р юрид. наук, проф.; **В. В. Комаров**, канд. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **Т. В. Корнякова**, д-р юрид. наук; **О. В. Кохановська**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **О. Д. Крупчан**, д-р юрид. наук, доц., акад. НАПрН України; **П. Ф. Кулинич**, д-р юрид. наук, проф.; **Р. А. Майданик**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **С. І. Максимов**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **В. І. Муравйов**, д-р юрид. наук, проф.; **Ю. М. Оборотов**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **С. Г. Омельченко**; **Н. М. Оніщенко**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **Л. М. Павлова**; **П. С. Пацурківський**, д-р юрид. наук, проф.; **П. Д. Пилипенко**, д-р юрид. наук, проф.; **М. А. Погорецький**, д-р юрид. наук, проф.; **С. М. Прилипко**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **Д. М. Притика**, д-р юрид. наук, акад. НАПрН України; **Я. М. Романюк**, канд. юрид. наук; **М. В. Руденко**, д-р юрид. наук, проф.; **Г. П. Середа**, д-р юрид. наук, проф.; **С. Г. Серьогіна**, д-р юрид. наук, доц.; **О. В. Скрипнюк**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **К. В. Смирнова**, канд. юрид. наук, доц.; **М. О. Теплюк**, канд. юрид. наук; **І. А. Тимченко**, канд. юрид. наук, акад. НАПрН України; **Б. Й. Тищик**, канд. юрид. наук, проф.; **Є. О. Харитонов**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **Н. М. Хуторян**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **В. М. Шаповал**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАН України, чл.-кор. НАПрН України; **В. Ю. Шепітько**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **І. Б. Шицький**, канд. юрид. наук; **О. І. Ющик**, д-р юрид. наук, проф.

ІНОЗЕМНІ ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

Джон Белл, проф. (Велика Британія); **Г. О. Василевич**, д-р юрид. наук, проф. (Білорусь); **О. К. Голіченков**, д-р юрид. наук, проф. (Росія); **А. В. Наумов**, д-р юрид. наук, проф. (Росія); **В. Ф. Попондопуло**, д-р юрид. наук, проф. (Росія); **Хірохіде Такікава**, проф. (Японія); **І. З. Фархутдінов**, д-р юрид. наук, проф. (Росія); **Т. Я. Хабрієва**, д-р юрид. наук, проф., акад. РАН (Росія); **О. Чирич**, д-р юрид. наук, проф. (Сербія)

ЗМІСТ

Актуальна тема номера:
«ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН І СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ»

І. Теоретико-методологічні та історико-правові засади модернізації громадянського суспільства в Україні

КОЛОДІЙ А. Громадянське суспільство: ознаки, структурні елементи, співвідношення із державою 9

КРУСЯН А. Громадянське суспільство в Україні як передумова сучасного українського конституціоналізму: поняття і тенденції розвитку 17

МЕДВЕДЧУК В. Громадянське суспільство як фундаментальна основа демократичного розвитку України 26

ТИМОШЕНКО В. Формування ідей та елементів громадянського суспільства в Україні: ретроспективний аналіз 36

ТОЛСТЕНКО В. Роль громадянського суспільства у генезі форми сучасної держави: теоретико-методологічні аспекти 45

ІІ. Громадянське суспільство і держава: проблеми взаємодії у сучасних умовах

ОНІЩЕНКО Н. До питання про пошук балансу у співвідношенні громадянського суспільства та держави 55

КУЗНЄЦОВА Н. Громадянське суспільство, держава, приватне право: проблеми співвідношення та взаємодії 63

СТЕЦЕНКО С. Громадянське суспільство та соціальна держава: проблеми взаємодії 71

ІІІ. Інститути громадянського суспільства і державної влади: проблеми взаємовпливу та формування паритету

СКРИПНЮК В. Громадянське суспільство і система державної влади в Україні: проблеми взаємодії у сучасних умовах 81

КОВАЛЬЧУК В. Громадянське суспільство та його правосвідомість як основа формування легітимної влади 91

СУХОНОС В. Взаємовплив громадянського суспільства та інституту глави держави: досвід СРСР і України 99

СЕРЬОГІНА С. Удосконалення місцевого самоврядування в Україні в умовах демократизації та консолідації суспільства 107

ПАРХОМЕНКО Н. Роль громадянського суспільства у захисті прав і свобод людини та громадянина 116

IV. Громадянське суспільство: тіньові деформації та шляхи їх подолання

ЛЕМАК В. Законодавство і практика люстрації: досвід Чеської Республіки 126

ЯРМИШ О. Громадянське суспільство і злочинність 134

ФРАНЦУЗ А. Інститути громадянського суспільства у заходах запобігання і протидії корупції в Україні 141

Висновки та рекомендації з актуальної теми 150

Вибрана бібліографія сучасних монографічних праць з питань громадянського суспільства 152

Інтеграція України в європейський правовий простір: актуальні питання

СМИРНОВА К. Екстериторіальна дія права Європейського Союзу: досвід для України 153

Методологія сучасної юридичної науки

ПАВЛИШИН О. Методологічне значення семіотики права та її місце у структурі правового пізнання 160

БОЧАРОВ Д. Вчення про знак як методологічна основа теорії доказів 166

Фінансове право

ГАВРИЛЮК Р. Природа податкового права людини 174

Порівняльне правознавство

ДАМІРЛІ М. Методологія порівняльного правознавства: основні елементи і проблеми 184

ТИХОМИРОВ О. Компаративний метод: постнекласична інтерпретація 197

КРЕСІН О. Участь українських та інших східноєвропейських учених у діяльності Міжнародної академії порівняльного права (до 90-річчя МАПП) 204

Судово-правова реформа

ОВЧАРЕНКО О. Відповідальність суддів як елемент принципу верховенства права 212

Молодим правознавцям – слово

ШАБЛІЄНКО А. Становлення та загальна характеристика поняття «електронна комерція» 220

БАЗОВ О. Практика Європейського суду з прав людини та національне судочинство 228

Визначні юристи

Віктор Васильович Цвєтков – фундатор вітчизняної наукової школи досліджень державного управління 235

Правова хроніка

Львова Богдана Юрійовича призначено на посаду Голови Вищого господарського суду України 241

Гулька Бориса Івановича призначено на посаду Голови Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ 242

Ювіляри

Ювілей академіка НАПрН України Наталії Семенівни Кузнєцової 243

Ювілей академіка НАПрН України Юрія Прокоповича Битяка (до 65-річчя від дня народження) 246

Рецензії

ЄВГРАФОВА Є. Концептуально нові уявлення щодо структури права та її складових 248

До уваги читачів журналу «Право України»!

Наступний номер журналу (спеціальний випуск)
буде присвячений 65-річчю
Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.

СОДЕРЖАНИЕ

Актуальная тема номера:
«ГРАЖДАНСКОЕ ОБЩЕСТВО В УКРАИНЕ: СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И СТРАТЕГИЯ РАЗВИТИЯ»

I. Теоретико-методологические и историко-правовые основы модернизации гражданского общества в Украине

КОЛОДИЙ А. Гражданское общество: признаки, структурные элементы, соотношение с государством 9

КРУСЯН А. Гражданское общество в Украине как предпосылка современного украинского конституционализма: понятие и тенденции развития 17

МЕДВЕДЧУК В. Гражданское общество как фундаментальная основа демократического развития Украины 26

ТИМОШЕНКО В. Формирование идей и элементов гражданского общества в Украине: ретроспективный анализ 36

ТОЛСТЕНКО В. Роль гражданского общества в генезисе формы современного государства: теоретико-методологические аспекты 45

II. Гражданское общество и государство: проблемы взаимодействия в современных условиях

ОНИЩЕНКО Н. К вопросу о поиске баланса в соотношении гражданского общества и государства 55

КУЗНЕЦОВА Н. Гражданское общество, государство, частное право: проблемы соотношения и взаимодействия 63

СТЕЦЕНКО С. Гражданское общество и социальное государство: проблемы взаимодействия 71

III. Институты гражданского общества и государственной власти: проблемы взаимовлияния и формирования паритета

СКРИПНЮК В. Гражданское общество и система государственной власти в Украине: проблемы взаимодействия в современных условиях 81

КОВАЛЬЧУК В. Гражданское общество и его правосознание как основа формирования легитимной власти 91

СУХОНОС В. Взаимовлияние гражданского общества и института главы государства: опыт СССР и Украины 99

СЕРЕГИНА С. Усовершенствование местного самоуправления в Украине в условиях демократизации и консолидации общества 107

ПАРХОМЕНКО Н. Роль гражданского общества в защите прав и свобод человека и гражданина 116

IV. Гражданское общество: теневые деформации и пути их преодоления

ЛЕМАК В. Законодательство и практика люстрации: опыт Чешской Республики 126

ЯРМЫШ А. Гражданское общество и преступность 134

ФРАНЦУЗ А. Институты гражданского общества в мерах предотвращения и противодействия коррупции в Украине 141

Выводы и рекомендации по актуальной теме 150

Избранная библиография современных монографических трудов по вопросам гражданского общества 152

Интеграция Украины в европейское правовое пространство: актуальные вопросы

СМИРНОВА К. Экстерриториальное действие права Европейского Союза: опыт для Украины 153

Методология современной юридической науки

ПАВЛЫШИН О. Методологическое значение семиотики права и ее место в структуре правового познания 160

БОЧАРОВ Д. Учение о знаке как методологическая основа теории доказательств 166

Финансовое право

ГАВРИЛЮК Р. Природа налогового права человека 174

Сравнительное правоведение

ДАМИРЛИ М. Методология сравнительного правоведения: основные элементы и проблемы 184

ТИХОМИРОВ А. Компаративный метод: постнеклассическая интерпретация 197

КРЕСИН А. Участие украинских и других восточноевропейских ученых в деятельности Международной академии сравнительного права (к 90-летию МАСП) 204

Судебно-правовая реформа

ОВЧАРЕНКО Е. Ответственность судей как элемент принципа верховенства права 212

Молодым правоведам — слово

ШАБЛИЕНКО А. Становление и общая характеристика понятия «электронная коммерция» 220

БАЗОВ А. Практика Европейского суда по правам человека и национальное судопроизводство 228

Выдающиеся юристы

Виктор Васильевич Цветков – основатель отечественной научной школы исследований государственного управления 235

Правовая хроника

Львов Богдан Юрьевич назначен на должность Председателя Высшего хозяйственного суда Украины 241

Гулько Борис Иванович назначен на должность Председателя Высшего специализированного суда Украины по рассмотрению гражданских и уголовных дел 242

Юбиляры

Юбилей академика НАПрН Украины Натальи Семеновны Кузнецовой 243

Юбилей академика НАПрН Украины Юрия Прокоповича Битяка (к 65-летию со дня рождения) 246

Рецензии

ЕВГРАФОВА Е. Концептуально новые представления о структуре права и ее составляющих 248

К вниманию читателей журнала «Право Украины»!

Следующий номер журнала (специальный выпуск)
будет посвящен 65-летию
Института государства и права им. В. М. Корецкого НАН Украины.

CONTENTS

Topic of the Issue:
«CIVIL SOCIETY IN UKRAINE: CURRENT STATE AND DEVELOPMENT STRATEGY»

I. Theoretical, Methodological, Historical and Legal Bases for Modernization of Civil Society in Ukraine

KOLODII A. Civil Society: Features, Structural Elements, Its Correlation with the State 9

KRUSIAN A. Civil Society in Ukraine as a Prerequisite of Modern Ukrainian Constitutionalism: the Notion and Trends of Development 17

MEDVEDCHUK V. Civil Society as the Fundamental Basis of Democratic Development in Ukraine 26

TYMOSHENKO V. Forming Ideas and Elements of Civil Society in Ukraine: a Retrospective Analysis 36

TOLSTENKO V. The Role of Civil Society in the Development of Contemporary State's Form: Theoretical and Methodological Aspects 45

II. Civil Society and State: Problems of Interaction in Modern Conditions

ONISHCHENKO N. On the Question of Finding a Balance in the Ratio of State and Civil Society 55

KUZNETSOVA N. Civil Society, State, Private Law: Problems of Correlation and Interaction 63

STETSENKO S. Civil Society and Social State: Problems of Interaction 71

III. Civil Society and State Power Institutions: Problems of Interaction and Priority Formation

SKRYPNIUK V. Civil Society and the System of State Authorities in Ukraine: Cooperation in the Present Conditions 81

KOVALCHUK V. Civil Society and its Legal Consciousness as a Basis of Legal Power Formation 91

SUKHONOS V. Mutual Influence of Civil Society and the Head of State: the Experience of the USSR and Ukraine 99

SEROHINA S. Improvement of Local Self-Government in Ukraine in Conditions of Democratization and Consolidation of Society 107

PARKHOMENKO N. The Role of Civil Society in Protecting the Rights and Freedoms of Man and Citizen 116

IV. Civil Society: Shadow Deformations and Ways of Overcoming

LEMAK V. Lustration Legislation and Practice: the Experience of the Czech Republic 126

YARMYSH O. Civil Society and Criminality 134

FRANTSUZ A. Civil Society Institutions in the Measures of Corruption Prevention and Counteraction in Ukraine 141

Conclusions and Recommendations on the Topic of the Issue 150

Selected Bibliography of Modern Monographic Works on Issues of Civil Society 152

Integration of Ukraine into European Legal Space: Current Issues

SMYRNOVA K. Extraterritorial Application of the EU Law: Experience for Ukraine 153

Methodology of Modern Legal Science

PAVLYSHYN O. Methodological Meaning of Semiotics of Law and its Place in the Structure of Legal Cognition 160

BOCHAROV D. Doctrine of Signs as a Methodological Basis of the Theory of Evidence 166

Financial Law

HAVRYLIUK R. Nature of Tax Rights of Man 174

Comparative Law

DAMIRLI M. Methodology of Comparative Jurisprudence: Basic Elements and Problems 184

TYKHOMYROV O. Comparative Method: Postnonclassical Interpretation 197

KRESIN O. The Participation of Ukrainian and Other Eastern European Scientists in the Activities of International Academy of Comparative Law (Towards the 90th Anniversary IACL) 204

Judicial and Legal Reform

OVCHARENKO O. The Liability of Judges as an Element of the Rule of Law 212

Young Lawyers Tribune

SHABLIIENKO A. Establishment and General Characteristics of the Concept of «E-Commerce» 220

BAZOV O. Practice of the ECHR and National Judicature 228

Prominent Lawyers

Victor Tsvietkov – a Funder of Domestic Scientific School for Investigation of State Governance 235

Legal Chronicle

Bohdan Lvov was Appointed to the Position of the Chairman of the Supreme Economic Court of Ukraine 241

Borys Hulko was Appointed to the Position of the President of the High Specialized Court of Ukraine for Civil and Criminal Cases 242

Jubilees

Jubilee of the Academician of NALS of Ukraine Natalia Kuznetsova 243

Jubilee of the Academician of NALS of Ukraine Yurii Bytiak (on his 65th birthday) 246

Reviews

YEVHRAFOVA Ye. Conceptually New Idea on the Structure of the Law and Its Components 248

For the attention of the readers!

Next Issue of the Journal (Special Edition) will be Dedicated to 65th Anniversary of the V. M. Koretsky Institute of State and Law, NAS of Ukraine.